

kuitenkin viimeistään toimintavuotta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä.

4) Yhdistys perii 1) kohdassa mainittujen potilaiden hoidosta samansuuruisen maksun, mikä peritään kulloinkin kaupungin paikallissairaaloissa.

5) Potilaat 1) kohdassa mainituille sairaansijoille ottaa Sairaskoti Radiumin ylilääkäri, jolla ei kuitenkaan ole velvollisuutta ottaa vastaan asiaalisia potilaita.

6) Yhdistys sitoutuu siihen, että Sairaskoti Radiumissa pidetään sellaista potilas-kohtaista kirjanpitoa, että tässä sopimuksessa tarkoitetut kustannukset voidaan eritellä riittävän selvästi.

7) Yhdistys on velvollinen toimittamaan sairaalavirastolle vuosittain toukokuun loppuun mennessä edellisen vuoden toimintaker-
tomuksen.

8) Tämä sopimus on voimassa 1.7.1968 lukien toistaiseksi kolmen (3) kuukauden mo-
lemminpuolisin irtisanomisajoin.

9) Tätä sopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle (13.6. 400 §).

Kaupungin liittyminen Työterveyslaitoksen kannatusyhdistyksen jäseneksi. Yhdistys, jonka tehtävänä on työterveyden edistäminen ja tätä tarkoittavan laitoksen toiminnan tukeminen, oli esittänyt, että myös Helsinki liittyisi yhdistyksen jäseneksi, kuten useat muut kaupungit olivat tehneet. Kaupunginvaltuusto päätti, että kaupunki liittyy v:n 1969 alusta lukien Työterveyslaitoksen kannatusyhdistyksen jäseneksi suorittamalla jäsenmaksuna 10 vuosimaksuysikköä, nykyisin à 50 mk (18.9. 560 §).

4. Sosiaaliset tehtävät

Huoltotoimi

Vanhustenhuoltolaitosten eräiden lääkäreiden hoitamien yksityispotilaiden erikoismaksuluokan hoitomaksujen vahvistaminen. Merkittiin tiedoksi, että lääninhallitus oli 3.7. vahvistanut kaupunginvaltuuston 6.9.1967 tekemän päätöksen yksityispotilailta perittävien erikoismaksuluokan hoitomaksujen osalta (4.9. 525 §, kunn as. kok. n:o 112).

Koskelan sairaskoti. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa Koskelan sairaskodin G-rakennuksen uusittuja osastoja varten 1.1.1969 lukien yhteensä 81 vakinaista sairaanhoitajan, hoitoapulaisen ym. virkaa (26.6. 457 §, kunn. as. kok. s. 223).

Sairaskodin kaksi 9. pl:aan kuuluvaa vahtimestarin virkaa päätettiin lakkauttaa 1.6. lukien (17.4. 284 §).

Roihuvuoren vanhainkoti. Koskelan sairaskodin N-rakennuksen lämmitysputkiston ja kattoikkunoiden peruskorjausta varten v:n 1965 talousarvioon merkitystä osamäärä-

rahasta säästyneet 16 335 mk päätettiin käyttää Roihuvuoren vanhainkodissa toteutettaviksi tarkoitettujen perusparannustöiden lisäkustannusten suorittamiseen (4.9. 546 §).

Suursuon vanhainkoti. Merkittiin tiedoksi, että lääkintöhallitus oli 28.12.1967 hyväksynyt 260 hoitopaikkaa käsittävän Suursuon vanhainkodin merkittäväksi laitossairaaluettelonsa I. A. Lisäksi lääkintöhallitus oli apteekkilaitoksesta v. 1928 annetun lain 26 §:n 2 momentin perusteella päättänyt antaa tälle laitossairaalalle luvan hankkia, valmistaa ja jakaa lääkkeitä potilaille lääkintöhallituksen yleiskirjeessä n:o 1369 annettujen ohjeiden ja määräysten mukaisesti (7.2. 76 §).

Vanhusten asunto-olojen parantaminen. Kaupunginvaltuuston kehotuksesta kaupunginhallitus asetti 14.3.1962 vanhusten asunokomitean tekemään kiireellisesti perustellun esityksen niiden varattomien ja vähävaraisten vanhusten asunto-olojen järjestämisestä, jotka eivät ole välittömän laitoshoidon tar-

1. Kaupunginvaltuusto

peessa. Jo alkuvaiheessa komitea totesi, että vanhusten asunto-olojen järjestäminen oli niin laajakantoinen ja monitahoinen asia, ettei yhtenäisen, nopeasti toteutettavan ratkaisun löytäminen ollut mahdollista. Lisäksi olivat valtioneuvoston asettaman vanhusten huoltokomitean v. 1952 tekemät, asiaa koskevat esitykset vieläkin toteuttamatta. Tämän vuoksi komitea päätti suorittaa selvitykset ja tehdä ehdotuksensa osaratkaisuihin. Tällä perusteella komitea jätti 21.5.1963 kaupunginhallitukselle esityksen väliaikaisen asumistuen suorittamisesta vanhuksille. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 18.12.1963 asumistuen suorittamista koskevat yleisohjeet, joita muutettiin v. 1964 ja 1966. Vuonna 1967 komitea jätti kaupunginhallitukselle uuden mietintönsä, jossa käsiteltiin vähävaraisten ja varattomien vanhusten asunnontarvetta ja asuntojen hankkimista heille. Tilastotoimiston v. 1962 suorittaman erillistutkimuksen mukaan vanhuksille sopivin sijoituspaikka heidän terveydentilansa ja jokapäiväisen suoriutumiskykynsä mukaan olisi 12.6 %:n osalta erityinen vanhustentalo ja 2.7 %:n osalta palvelu- ja apumahdollisuuksin varustettu vanhusten asuntola, jolloin nykyinen tarve olisi 6 120 ja v. 1975 vastaavasti 9 027 asuntoa. Arviot koskevat kaikkia vanhuksia varallisuudesta riippumatta. Kaupungin alueella oli v:n 1966 lopussa asuntopaikkoja kaikkiaan n. 1 020 vanhukselle, joten lisätarve olisi yli 5 000 ja v:een 1975 mennessä n. 8 000 asuntoa. Komitea ehdotti vanhusten asumistukijärjestelmän kehittämistä nykyistä tehokkaammaksi ja sen vaikutuspiirin laajentamista. Pelkästään kaupungin toimenpiteillä ja kaupungin rahoituksen turvin ei vanhusten asuntojen tarpeen riittävää tyydyttämistä kuitenkaan olisi mahdollista hoitaa, jonka vuoksi komitean mielestä olisi koottava yhteen kaupungin alueella saman asian hyväksi työskentelevät eri sosiaaliset yhteisöt ym. sekä käytettävissä olevat varat. Asuntojen järjestäminen vanhuksille loisi myös tarpeelliset edellytykset kotihoidon ja -huollon

tehostamiseen, jolloin kalliin laitoshoidon antaminen voitaisiin pysyttää vain välttämättömän tarpeen rajoissa. Saamiensa selvitysten perusteella komitea ehdotti, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin tekemään sosiaaliministeriölle esitykset riittävän tehokkaan asumistukijärjestelmän aikaansaamiseksi Kansaneläkelaitoksen toimesta vanhuuseläkkeen täyttä tukiosaa saaville vanhuksille sekä muihin toimenpiteisiin ryhtymisestä vanhusten asunto-olojen parantamiseksi.

Asianomaisten lautakuntien ym. annettua asiasta lausuntonsa kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti vanhusten olosuhteiden parantamiseksi hyväksyä noudatettavaksi sopivien asuntojen turvaamisessa tarkoituksenmukaisen asunnon tarpeessa oleville vanhuksille seuraavat periaatteet:

1) että pyritään kaupunginvaltuuston v. 1965 tekemän päätöksen mukaisesti kaupungin toimesta mahdollisuuksien mukaan rakentamaan v:een 1977 mennessä vähintään 10 vanhusten asuintaloa tai palvelu- ja apumahdollisuuksin varustettua vanhusten kotia tai vanhusten asuntolaa,

2) että yhteistoiminnassa sosiaalisten järjestöjen ja sosiaalista asuntotuotantoa harjoittavien yhteisöjen samoin kuin seurakuntien kanssa pyritään soveltuvin osin kaupunginvaltuuston v. 1954 tekemän päätöksen periaatteita noudattaen aikaansaamaan vanhusten asuintaloja ja vanhusten asuntoloita helsinkiläisiä vanhuksia varten,

3) että mahdollisuuksien mukaan hankitaan tai varataan helsinkiläisten vanhusten käyttöön tarkoitukseen soveltuvia, kohtuuhintaisia erillisiä pienhuoneistoja vuokrattaviksi pysyvästi vanhusten asunnoiksi kohtuullista vuokraa vastaan ja

4) että valvontatoimenpiteitä ja niiden edellytyksiä tehostamalla pyritään estämään vanhoissa asuintaloissa olevien huoneistojen muuttaminen asemakaava- ja muiden määräysten vastaisesti muihin kuin asuntotarkoituksiin käytettäväksi. Merkittiin tiedoksi,

että asuntohallitus oli 3.5. suostunut kaupunginhallituksen 6.4. tekemään esitykseen siitä, ettei kaupungin tarvitse luovuttaa edelleen 22.4.1966 annetun asuntotuotantolain 15 §:n, sellaisena kuin se on 19.1.1968 annetussa laissa, nojalla lunastamia enintään 2 huonetta ja keittokomeron käsittävien huoneistojen hallintaan oikeuttavia asunto-osakkeita sillä ehdolla, että kaupungin hallintaan näin jääviä huoneistoja käytetään asunnon tarpeessa olevien vanhusten asuintoina (3.4. 252 §, 29.5. 356 §, khn mtö n:o 4).

Tonttien varaamisesta vuokra-asuntojen rakentamiseksi vanhuksille olivat vt Jokinen ym. tehneet aloitteen 22.1.1964. Siinä kiinnitettiin huomiota vanhusten yhä kasvaviin asuntovaikeuksiin vuokrien jatkuvasti noustessa. Vanhusten asuntokysymyksen ratkaisu edellyttäisi laajempaa kokonaissuunnitelmaa lähivuosien tarpeet huomioon ottaen. Aloitteentekijät ehdottivat, että ryhdyttäisiin kiireellisiin toimenpiteisiin tonttien varaamiseksi pohjoisilta esikaupunkialueilta kunnallisten vuokra-asuntojen rakentamista varten, joista vanhuksille voitaisiin varata sopivia asuntoja. Kiinteistölautakunta huomautti, että kaupunki oli pyrkinyt varaamaan maal alueita ja tontteja vanhainkoteja ja asuntoloita varten eri puolilta kaupunkia myöskin yksityisille, säätiöille jne. Pohjoisissa kaupunginosissa ei ole ollut maata käytettävissä siinä määrin kuin esim. itäisillä alueilla, mutta viime vuosina on kuitenkin varattu pohjoisostakin tontteja sekä kaupungin että yksityisten toimesta rakennettavia vanhainkoteja ja vanhusten asuntoloita varten. Lautakunnan esityksestä kaupunginhallitus oli 9.3.1967 varannut huoltolautakunnan käyttöön v:n 1977 loppuun saakka eräät tontit ja alueet uusien vanhainkotien, henkilökunnan asuinrakennusten, yhden huoltokodin ja muiden vanhusten huoltolaitosten sekä enintään kolmen hoitokodin ja vähintään 10 vanhusten asuintalon rakentamista varten. Kaupungin omista vuokrataloista oli niin ikään pyritty varaamaan vuokra-asuntoja vanhuksille, mm.

v. 1967 käytettävissä olleista 69 yksiöstä enin osa vuokrattiin vanhuksille. Jakomäkeen rakennettaviin taloihin piti huhtikuuhun 1969 mennessä valmistua 102 yksiötä. Kaupunginhallitus mainitsi, että Pukinmäelle rakennettavan 145 yksiötä käsittävän vanhusten asuintaloryhmän rakennustyöt oli jo aloitettu ja sen oli tarkoitus valmistua v:n 1969 alkupuolella. Valtuusto päätti katsoa em. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (3.4. 258 §).

Tervalammen työlaitos. Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään kertomusvuoden talousarvioon Pukinmäen vanhusten asuintalon rakentamista varten merkitystä määrärahasta 300 000 mk Tervalammen työlaitoksen uuden asuntorakennuksen rakentamista ja vanhan asuntolan sekä ruokasalin muutostöiden loppuun suorittamista varten (27.11. 743 §).

Testamenttilahjoitus. Kaupunginvaltuusto päätti ottaa vastaan 13.6.1966 kuolleen Elin Astikaisen kuolinpesän omaisuuden valtioneuvoston 7.3.1968 antamassa päätöksessä mainituilla ehdoilla (3.4. 251 §).

Lastensuojelutoimi

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto päätti lakkauttaa 1.1.1969 lukien eräät Sofianlehdon ja Outamon vastaanottokodin sekä Vaihteykeskuksen emännän, taloudenhoitajan ja lämmittäjä-mekaanikon virat (13.11. 687 §, kunn. as. kok. n:o 223 B).

Lasten- ja nuorisohuoltolaitokset. Paloviranomaisten vaatimuksesta oli jouduttu lakkauttamaan sekä Kullatorpan lastenkoti että Metsäkummun hoitokoti ja uudelleenjärjestelyjen yhteydessä supistamaan Malmin lastenkodin hoitopaikkalukua. Lähivuosina joutuvat toimintansa todennäköisesti entisissä toimipaikoissaan lopettamaan myös Hyvösen lastenkoti, Vastaanottokoti Lemmilä, Kallion Nuorisokoti sekä Malmin lastenkoti. Nämä muutokset merkitsevät 100 hoitopai-

1. Kaupunginvaltuusto

kan menetystä. Tämän vuoksi kaupunginhallitus kehotti yleisten töiden lautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin seuraavien luonnospiirustusten ja kustannusarvioiden laatimiseksi: Oulunkylän korttelin n:o 28073 tontille n:o 1 (Norrtäljantie 5) suunniteltavaa, 32 hoitopaikkaa käsittävää erityislastenkotia varten, korttelin n:o 28144 tontille n:o 1 (Pikalähetintie 15) suunniteltavaa, 18 hoitopaikkaa käsittävää nuorten työkotia varten sekä Malmin korttelin n:o 38162 tontille n:o 1 ja korttelin n:o 38152 tontille n:o 1, Käpylän korttelin n:o 984 tontille n:o 2 sekä Pakilan korttelin n:o 34032 tonteille n:o 4, 9 ja 16 suunniteltavia lasten- ja nuorisonhuoltolaitoksia varten. Tontille Pikalähetintie 15 suunnitellun nuorisonhuoltolaitoksen luonnospiirustukset valmistuivat kertomusvuoden kevättalvella ja niiden perusteella kaupunginvaltuusto oikeutti lastensuojelulautakunnan perustamaan tälle tontille lautakunnan 16.5. tekemän esityksen mukaisen, ensi sijassa suojelukasvatusta tarvitsevia nuoria varten tarkoitetun, 18 hoitopaikkaa käsittävän Nuorten työkoti -nimisen nuorisokodin, jonka toimintaan liittyy myös suojatyöpaja-toiminta. Vielä kaupunginvaltuusto hyväksyi arkkitehtien Aili ja Niilo Pulkan laatimat Oulunkylän erityislastenkodin luonnospiirustukset (26.6. 459 §, 18.9. 563 §). Edelleen kaupunginvaltuusto oikeutti lautakunnan perustamaan taloon Jakomäentie 8e lautakunnan käyttöön suunniteltuihin huonetiloihin 12 hoitopaikkaa käsittävän nuorisokodin (7.2. 88 §) sekä Laajasalon korttelin n:o 49080 tontille n:o 3 rakennettavaan rakennukseen n:o 10 (Gunillantie 6) samoin lautakunnan käyttöön suunniteltuihin huonetiloihin 15 hoitopaikkaa käsittävän nuorisokodin 1.10. 1969 lukien (27.11. 724 §) sekä Arkkitehti-toimisto E. Adlercreutzin & N.-H. Aschanin laatimat Hyvösen lastenkodin luonnospiirustukset (13.11. 688 §).

Mellunkylässä sijaitsevalle Kastell-nimiselle tilalle oli v. 1962—1963 rakennettu 35 hoitopaikkaa käsittävä Naulakallion vastaan-

ottokoti, johon 1.1.1964 liitettiin hallinnollisesti Mellunkylän vastaanottokoti muodostamalla siitä Naulakallion vastaanottokodin D-osasto. Mellunmäen asemakaavasuunnitelman mukaan tullaan Kontulaan johtava liikenneväylä rakentamaan siten, että D-osaston koulurakennus joudutaan mahdollisesti purkamaan, mikä merkitsisi osaston toiminnan lopettamista. Kun lopettamisen sijasta olisi päinvastoin ollut pyrittävä laajentamaan osastoa uusien suojelukasvatuksellisten hoitopaikkojen aikaansaamiseksi, oli lastensuojelulautakunta yhteistoiminnassa kaupunkisuunnitteluviraston ja kiinteistöviraston kanssa tutkinut mahdollisuuksia tonttialueen laajentamiseen. Uusi laitosalue suunniteltiin muodostettavaksi siten, että entistä tonttia laajennettaisiin sekä länteen että itään, niin että sille voitaisiin sijoittaa tarvittava uusi laitosrakennus. Kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa lastensuojelulautakunnan muuttamaan Naulakallion vastaanottokodin 61 varsinaista hoitopaikkaa ja 3 eristyspaikkaa käsittäväksi 6-osastoiseksi Naulakallion erityislastenkodiksi kaupunginhallituksen määräämästä ajankohdasta lukien ja hyväksyä arkkitehtien Aili ja Niilo Pulkan laatimat, 18.4. 1968 päivätyt Mellunkylän vastaanottokodin luonnospiirustukset Naulakallion erityislastenkodin Y-, H- ja T-osaston luonnospiirustuksina (18.9. 565 §).

Kaupunginvaltuusto päätti 1) perustaa 16 hoitopaikkaa käsittävän Hoitokoti Teinilän 1.10. lukien, 2) lakkauttaa Metsäkummun hoitokodin 30.9. lukien ja 3) siirtää Metsäkummun hoitokodista 19. pl:aan kuuluvan johtajan, 22. pl:aan kuuluvan erityisluokan opettajan, 11. pl:aan kuuluvan vastaavan hoitajan, 9. pl:aan kuuluvan lastenhoitajan ja 7. pl:aan kuuluvan keittäjän virat sekä kaksi 10. pl:aan kuuluvaa hoitajan virkaa haltijoihin 1.10. lukien Hoitokoti Teinilään (2.10. 593 §, kunn. as. kok. n:o 223 E).

Solakallion erityiskoulun uuden koulurakennuksen valmistumisen aiheuttaman toiminnan laajentumisen vuoksi kaupunginval-

tuusto päätti perustaa erityiskouluun ehdotetut uudet virat 1.9. lukien, opettajan virat saatiin täyttää sitä mukaa kuin se uusien luokkien perustamista varten osoittautuisi tarpeelliseksi (26.6. 458 §, kunn. as. kok. n:o 223 A).

Kaupunginvaltuusto oli v. 1966 oikeuttanut kaupunginhallituksen toimeenpanemaan arkkitehtuurikilpailun Gillobacka-komitean mietinnön mukaisen vajaanmielisten keskuslaitoksen suunnittelemiseksi. Kaupunginhallitus oli hyväksynyt laitoksen nimeksi Killinmäen keskuslaitos. Kaupunginvaltuusto päätti, että Killinmäen keskuslaitoksen suunnittelun pohjaksi hyväksytään arkkitehtuurikilpailussa I palkinnon voittaneen arkkiteht. Raimo Savolaisen ehdotus, siten että yksityiskohtaisessa suunnittelussa on otettava huomioon vajaanmielishuollon uusimmat tutkimustulokset ja vajaanmielishuollosta saadut kokemukset sekä lastensuojelulautakunnan lausunnossa esitetyt muut näkökohdat (7.2. 89 §).

Keskuslaitoksen vesi- ja jätevesihuollon järjestämisestä ja turvaamisesta päätettiin Kirkkonummen kunnan kanssa tehdä seuraava kunnanvaltuuston 21.12.1967 omasta puolestaan hyväksymä sopimus:

Helsingin kaupunki, josta tässä sopimuksessa käytetään nimitystä kaupunki, ja Kirkkonummen kunta, josta tässä sopimuksessa käytetään nimitystä kunta, ovat tänään Gillobacka-nimiselle tilalle RN:o 1⁵ Gillobackan yksinäistaltoa Kirkkonummen kunnassa, josta tilasta tässä sopimuksessa käytetään nimitystä Gillobacka, Helsingin kaupungin toimesta rakennettavan ja kaupungin omistukseen tulevan Killinmäen keskuslaitoksen vesijohtoveden hankkimisesta sekä jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta sopineet seuraavaa:

1 §.

Kunta sitoutuu rakentamaan seuraavat vesihuoltosuunnitelmiinsa kuuluvat Killin-

mäen keskuslaitoksen vesijohtoveden hankkimiseen sekä jätevesien johtamiseen ja puhdistamiseen tarvittavat laitteet sekä rakennelmat kummankin sopijapuolen erikseen hyväksymien suunnitelmien mukaisesti:

Kvarnbyn I pohjavedenottamo
Kvarnbyn II pohjavedenottamo ja veden käsittelyasema
Meikojärven pintavedenottolaitteet
Ylävesisäiliö
Vesijohto vedenottamoilta ylävesisäiliöille
Vesijohto em. vesijohdosta Gesterbyn alueelle
Vesijohto Gesterbyn alueelta Gillobackan rajalle
Estbyjoen jäteveden pumppuamo
Estbyjoen tai muu vastaava jäteveden puhdistamo
Viemäri Gillobacka—Estbyjoki
Lisäksi mahdolliset vesiensuojeluviranomaisten vaatimat toimenpiteet.

2 §.

Kunta sitoutuu ottamaan edellä 1 §:ssä tarkoitetuissa suunnitelmissaan huomioon Killinmäen keskuslaitoksen vesijohtoveden tarpeen, tarvittavan vesijohtoveden painekorkeuden sekä keskuslaitoksen alueelta tulevan jäteveden määrän, jolloin vesijohtoveden tarpeena pidetään vuotuisen keskimääräisen kulutuksen mukaan laskettuna 800 m³/vrk ja tarvittavana painekorkeutena N43 + 60.00 m sekä edellä tarkoitettuna jäteveden määränä 800 m³/vrk + vuotovesi 400 m³/vrk = 1 200 m³/vrk.

3 §.

Kaupunki sitoutuu osallistumaan edellä 1 §:ssä tarkoitettujen suunnitelmien laatimista toteuttamiskustannuksiin siinä suhteessa, kuin 4 §:ssä mainitut Killinmäen keskuslaitoksen mitoitusvesimääriä osoittavat arvot ovat laitteiden ja rakennelmien kokonaismi-

1. Kaupunginvaltuusto

toitusvesimääriä osoittaviin, sanotussa pykälässä mainittuihin arvoihin, kuitenkin siten, että kaupunki osallistuu ylävesisäiliön kustannuksiin maksamalla edellä sanottujen mitoitusvesimäärien suhteessa laskettavan osuuden 1 200 m³:n vesitilavuutta vastaavista kustannuksista ja että Estbyjoen jäteveden pumppuamon rakennusteknillisten töiden kustannukset jaetaan 4 §:ssä mainittujen 2. rakennusvaiheen mitoitusvesimäärien ja koneteknillisten töiden kustannukset 1. rakennusvaiheen mitoitusvesimäärien osoittamassa suhteessa. Gillobacka—Estbyjoen viemäristä syntyviin kustannuksiin kaupunki osallistuu maksamalla kummankin sopijapuolen erikseen hyväksymällä tavalla määritetyt 300 mm:n viemäriputkien sekä tarkastuskaivojen hankinta- ja asennuskustannuksia vastaavat kustannukset sekä puolet sanotun viemärin suunnittelusta ja maatoista aiheutuvista kustannuksista.

4 §.

Kaupungin maksettaviksi tulevia kustannuksia laskettaessa käytetään seuraavia mitoitusvesimäärinä ilmaistuja arvoja:

	m ³ /vrk.
Killinmäen keskuslaitoksen mitoitusvesimäärä	800
Vedenottamoiden mitoitusvesimäärä ..	2 430
Ylävesisäiliön mitoitusvesimäärä	2 430
Vesijohdon vedenottamot — ylävesisäiliö — Gesterby mitoitusvesimäärä	2 430
Vesijohdon Gesterby—Gillobacka mitoitusvesimäärä	800
Estbyjoen jäteveden pumppuamon mitoitusvesimäärä, 1. vaihe	1 200
Estbyjoen jäteveden pumppuamon mitoitusvesimäärä, 2. vaihe	9 300
Estbyjoen tai muun vastaavan jäteveden puhdistamon mitoitusvesimäärä, 1. vaihe	1 200
Estbyjoen tai muun vastaavan jäteveden puhdistamon mitoitusvesimäärä, 2. vaihe	2 400

Killinmäestä tulevan jäte- ja vuotoveden mitoitusvesimäärä, 1. vaihe 375
Killinmäestä tulevan jäte- ja vuotoveden mitoitusvesimäärä, 2. vaihe 1 200

5 §.

Edellä 3 §:ssä tarkoitettuja sopijapuolten kesken jaettavia kustannuksia määritettäessä otetaan huomioon seuraavaa:

a) suunnittelukustannuksiksi katsotaan kunnan Oy Suunnittelukeskus MKR -nimiselle yhtiölle suunnitelmien laatimisesta maksamat kustannukset sekä suunnittelutyössä käytettyjen kunnan palkkaamien henkilöiden palkat sosiaaliturvamaksuineen,

b) vedenottamoiden, ylävesisäiliön sekä Estbyjoen jäteveden pumppuamon ja puhdistamon kustannuksiksi katsotaan urakoiden kokonaishinnat, joihin lisätään yleiskustannukset määrältään 5 % sanotuista kokonaishinnoista,

c) vesijohtojen ja Gillobacka—Estbyjoen viemärin kustannuksiksi katsotaan, siltä osin kuin kunta itse rakentaa vesijohdot ja viemärin, kummankin sopijapuolen hyväksymän lopullisen ja tarkistetun kustannusarvion mukaiset rakentamiskustannukset, joihin lisätään yleiskustannukset määrältään 10 % sanotuista rakentamiskustannuksista, ja siltä osin kuin kunta teettää sanotut työt urakalla, urakoiden kokonaishinnat, joihin lisätään yleiskustannukset määrältään 5 % sanotuista kokonaishinnoista. Kunnan suorittaessa vesijohtojen ja viemärin rakentamista luetaan rakentamiskustannuksiin myös sosiaaliturvamaksut ja työmaalla olevan työnjohdon palkkamenot.

Kaupunki sitoutuu suorittamaan edellä tarkoitettut maksut mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, kun kunta, maksettuaan suunnittelusta ja rakentamisesta kulloinkin aiheutuneet kustannukset, on laskuttanut kaupunkia sen suoritettaviksi sovituista osuuksista.

6 §.

Kaupungilla on oikeus valvoa tässä sopimuksessa tarkoitettujen töiden suorittamista työnjohtovallan ollessa kuitenkin ainoastaan kunnan asettamilla henkilöillä. Mikäli kaupungin asettama valvoja ja kunnan asettama valvoja tai työmaan vastaava rakennusmestari eivät keskenään pääse yksimielisyyteen töiden suorittamisesta, tehdään asiasta ilmoitus kunnan rakennustoimistoon, jonka toimesta otetaan yhteys kaupungin asianomaisiin viranomaisiin.

7 §.

Kunta sitoutuu toimittamaan Killinmäen keskuslaitoksen kulutusta varten tarvittavan vesijohtoveden, kuitenkin enintään 800 m³/vrk keskimäärin vuoden aikana sekä enintään 1 600 m³/vrk. Toimitetut vesimäärät mitataan Killinmäen keskuslaitokseen menevään kunnan vesijohtoon Gillobackan rajalle asetettavalla vesimittarilla.

8 §.

Kaupunki sitoutuu maksamaan kunnalle Killinmäen keskuslaitoksen kulutukseen tämän sopimuksen mukaisesti toimitetusta vedestä hinnan, joka lasketaan siten, että kuluttajilta perittävästä hinnasta vähennetään mahdollinen voitto samoin kuin laitteiden ja rakennelmien pääoman korko- ja kuoletusmenot sekä suunnittelukustannukset. Mikäli kunnan vesilaitos tuottaa tappiota, otetaan tämä vastaavasti huomioon lisäyksenä kaupungilta perittävään vedenhintaan. Kaupungilla on oikeus pyydettyä saada tiedot veden myyntihinnan muodostumiseen vaikuttavista tekijöistä.

9 §.

Killinmäen keskuslaitoksen vesijohtoon toimitettavien vesimäärien osalta kunta sitoutuu noudattamaan seuraavaa aikataulua:

- I vaihe: vesijohtovettä 50 m³/vrk viimeistään 1.8.1969
- II vaihe: vesijohtovettä 250 m³/vrk viimeistään 1.8.1970
- III vaihe: vesijohtovettä 800 m³/vrk viimeistään 1.1.1972.

Edellä sanotun I vaiheen osalta ei vesijohtoveden paineelle aseteta vaatimuksia.

10 §.

Kaupunki sitoutuu osallistumaan viemärlaitteiden sekä puhdistamon ja pumppuamon todellisiin kunnossapito-, hoito- ja käyttökustannuksiin, joihin ei sisälly korko- eikä kuoletusmenoja, Killinmäen keskuslaitoksesta ja kunnan alueelta viemärlaitteisiin sekä puhdistamoon ja pumppuamoon johdettujen vuotoisten jätevesimäärien osoittamassa suhteessa. Viemäriin tulevat jätevesimäärät tarkastetaan kunkin kalenterivuoden lopussa. Tätä tarkoitusta varten rakennetaan vesimittari Gillobackan rajalle ja jäteveden pumppuamon yhteyteen. Kaupunki sitoutuu maksamaan tässä pykälässä tarkoitettut maksut kalenterivuosittain takautuvasti edelliseltä vuodelta seuraavan vuoden tammikuun 30 päivään mennessä.

11 §.

Kunta sitoutuu hankkimaan kustannuksellaan tässä sopimuksessa tarkoitettujen suunnitelmien toteuttamiseen mahdollisesti tarvittavat vesioikeudelliset luvat sekä rakennustöiden suorittamiseen tarvittavat maa-alueet tai niiden käyttöoikeuden.

12 §.

Tässä sopimuksessa tarkoitettuja laitteita ja rakennelmia koskevat suunnitelmat on kummankin sopijapuolen hyväksyttävä, mikäli mahdollista, ennen töiden aloittamista.

1. Kaupunginvaltuusto

13 §.

Siinä tapauksessa, että muuttuneiden olosuhteiden takia tai syystä, jota tätä sopimusta tehtäessä ei ole voitu ottaa huomioon, on välttämätöntä tehdä tässä sopimuksessa tarkoitettuun vesihuoltosuunnitelmaan tai sen yksityiskohtiin muutoksia ja täydennyksiä, otetaan ne huomioon kustannuksia määritettäessä ja jaettaessa sopijapuolten kesken sopimuksen periaatteita noudattaen. Muutoksista ja täydennyksistä, jotka aiheuttavat periaatteellisia muutoksia tämän sopimuksen sisältöön, tehdään erillinen sopimus, elleivät muutokset ole niin vähäisiä, että niistä voidaan päättää ilman erillistä sopimusta kirjallisesti tehtävillä pöytäkirjamerkinnoilla. Sellaisia vähäisiä muutoksia ja täydennyksiä, joista ei aiheudu kustannuksia eikä haittaa toiselle sopijapuolelle, voidaan tehdä tätä kuulemattakin. Keskuslaitoksen vesimäärien ylittäessä 7 §:ssä mainitut arvot on tehtävä edellä mainittu erillinen sopimus.

14 §.

Tässä sopimuksessa tarkoitettujen laitteiden ja rakennelmien uusimiskustannuksiin kaupunki osallistuu samojen perusteiden mukaisesti, kuin mitä edellä rakentamiskustannuksista on sanottu.

15 §.

Kunta omistaa ja kunnossapitää tässä sopimuksessa tarkoitetut laitteet ja rakennelmat.

16 §.

Tästä sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat riidat ratkaistaan välimiesoikeudessa, johon molemmat sopijapuolet nimeävät yhden jäsenen ja nämä puolestaan valitsevat yhdes-
sä puheenjohtajan. Ellei toinen sopijapuoli, saatuaan riitakysymyksestä ja välimiesoikeuden käsittelyä vaativan sopijapuolen nimeämästä välimiehestä kirjallisen ilmoituksen, 14 päivän kuluessa siitä aseta ja samoin kir-

jallisesti ilmoita nimeämäänsä välimiestä, määrää puuttuvan välimiehen välimiesoikeuden käsittelyä vaativan sopijapuolen pyynnöstä Raaseporin tuomiokunnan tuomari. Vastaavalla tavalla menetellään, elleivät välimiehet pääse yksimielisyyteen puheenjohtajasta. Välimiehenä voi toimia myös sopijapuolen palveluksessa oleva henkilö. Muutoin noudatetaan, mitä välimiesmenettelystä annetussa laissa on säädetty.

17 §.

Tämä sopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun se on kummankin sopijapuolen asianomaisissa elimissä lainvoimaisesti hyväksytty.

18 §.

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Samalla Kaupunginvaltuusto oikeutti Kaupunginhallituksen tekemään edellä olevaan sopimukseen mahdollisesti tarpeellisiksi osoitautuvat vähäiset tarkistukset ja muutokset (7.2. 90 §).

Kärkullan vajaamieliskeskuslaitoksesta päätettiin kaupunginvaltuuston v. 1954 tekemän päätöksen mukaisesti varattujen 35 hoitopaikan lisäksi lunastaa kaupungin käyttöön enintään 10 uutta hoitopaikkaa ruotsinkielisiä vajaamielisiä varten (26.6. 460 §).

Lastentarhat

Lastentarhat ja -seimet. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa v:n 1969 alussa toimintansa aloittaviin Jakomäen ja Yliskylän lastentarhoihin ja -seimiin tarvittavat uudet virat. Lastentarhanjohtajan virat perustettiin I.12. 1968 lukien ja muut virat I.1.1969 lukien (26.6. 463 §, kunn. as. kok. s. 223 A).

Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1967 talous-

arvioon Pohjois-Haagan vanhusten asuintaloa varten merkitystä määrärahasta 230 000 mk Yliskylän lastentarhan rakennustöihin (11.12. 773 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti lastentarhain lautakunnan perustamaan Kontulassa tontilla Keinutie 13 sijaitseviin tilapäisiin puukoulurakennuksiin yhden 25 hoitopaikkaa käsittävän lastentarhan kokopäiväosaston sekä siirtämään niihin Kantakaupungin alueelta kaksi 25 lapsen koululasten päiväkotiosastoa sekä perustamaan tontilla Leikkikuja 5 sijaitsevaan rakennukseen suunnitel-

tuun lastentarhahuoneistoon yhden ruotsinkielisen ja yhden suomenkielisen puolipäiväosaston käsittävän lastentarhan, siten että tarvittava henkilökunta harjoittelijaa ja apu-työvoimaa lukuun ottamatta siirrettäisiin tähän lastentarhaan lastentarha Domuksesta ja lautakunnan määrättävistä muista lastentarhoista. Samalla kaupunginvaltuusto muutti yhden 16. pl:aan kuuluvan lastentarhanopettajan viran 17. pl:aan kuuluvaksi lastentarhanjohtajan viraksi 1.8. lukien (10.1. 26 §, 26.6. 462 §, kunn. as. kok. s. 223 D).

5. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Kansakoulutoimi

Helsingin kaupungin kansakoulun ohjesäännön muuttaminen ja kahden kielen opetuksen ohjaajan viran perustaminen suomenkielisiin kansakouluihin. Kaupunginvaltuusto päätti 1) lisätä Helsingin kaupungin kansakoulun ohjesääntöön uuden 15 c ja 15 d §:n sekä muuttaa ohjesäännön 1, 4, 12 ja 22 §:n suomenkielisen tekstin, 2) hyväksyä mainittujen pykälien ruotsinkielisen tekstin, 3) perustaa 1.8. lukien suomenkielisiin kansakouluihin yhden 25. pl:aan kuuluvan ruotsin kielen opetuksen ohjaajan viran ja yhden 25. pl:aan kuuluvan englannin kielen opetuksen ohjaajan viran, joiden haltijoilta vaaditaan kansakoulun ohjesäännön 15 c §:ssä mainittu pätevyys, 4) myöntää suomenkielisten kansakoulujen käyttöön 14 477 mk uusien viranhaltijain palkan maksamista varten kertomusvuonna sekä 5) muuttaa v. 1966 perustamistaan opettajan viroista 1.8. lukien sen ruotsin kielen opettajan viran, johon kuuluu velvollisuus ohjata ja valvoa suomenkielisten kansakoulujen kielen opetusta, varsinaisen kansakoulun ruotsin kielen opettajan viraksi ja sen englannin kielen opettajan viran, johon kuuluu velvollisuus ohjata ja valvoa suomenkielisten kansakou-

lujen kielen opetusta, varsinaisen kansakoulun englannin kielen opettajan viraksi. Kouluhallitus vahvisti 5.4. kaupunginvaltuuston päätöksen (7.2. 85 §, 29.5. 351 §).

Suomenkieliset kansakoulut. Alakansakoulun opettajan viran järjestely, tarkkailuluokan opettajan virkojen perustaminen, eräiden opettajan virkojen jättäminen vakinaisesti täyttämättä ja eräiden virkojen lakkauttaminen (29.5. 364, 365 §, 26.6. 455 §, 2.10. 589 §, 16.10. 624 §, kunn. as. kok. s. 570).

Merkittiin tiedoksi, että kouluhallitus oli 19.12.1967 vahvistanut Herttoniemen kansakoulun terveydenhoitotilojen uudelleen järjestelyä koskevan rakennusohjelman ja 2.4. näiden muutostöiden pääpiirustukset rakennustapaselostuksineen (21.2. 122 §, 29.5. 352 §).

Merkittiin tiedoksi kouluhallituksen ilmoitus, että se oli käsitellyt 15.12.1967 Kallion kansakoulun lisärakennuksen ja entisessä koulurakennuksessa suoritettavien muutostöiden luonnospiirustukset sekä rakennustapaselostuksen ja katsoi, että pääpiirustusten ja työselityksen laatimiseen voitiin ryhtyä näiden luonnospiirustusten pohjalta (24.1. 53 §).

Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään vuosien 1966, 1967 ja 1968